

Σχολική βία και εκπαιδευτικά αδιέξοδα της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ Καθηγήτριας Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πα- νεπιστήμιο

Τον τελευταίο καιρό αρκετά δημοσιεύματα αλλά και τηλεοπτικές εκπομπές καταπιάνονται με το παλιό αλλά πάντα επίκαιρο θέμα της σχολικής βίας.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΚΕ (βλ. «Ελευθεροτυπία», 26/4/2011), 63% των μαθητών του Δημοτικού, 51% του Γυμνασίου και 36% του Λυκείου δηλώνουν ότι έχουν υποστεί κάποια μορφή βίας (κυρίως λεκτική). Οι παραβατικές συμπεριφορές εντός σχολείου -είτε οφείλονται σε οικογενειακά είτε σε ατομικά προβλήματα, είτε στρέφονται εναντίον των άλλων είτε εναντίον του εαυτού- είναι μια κοινωνική μορφή έκφρασης που δηλώνει πως κάτι δεν πάει καλά. Έχουμε δε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι η οικονομική κρίση θα εντείνει το πρόβλημα, ενώ η δημιουργία τεράστιων σχολικών μονάδων θα δυσκολέψει ακόμη περισσότερο τη διαχείρισή του. Αυτή τη διαχείριση εναποθέτουν γονείς και πολιτεία στον εκπαιδευτικό.

Υπάρχει όμως μια απόλυτη σιωπή σχετικά με τις πραγματικές συνθήκες της καθημερινής εργασίας του εκπαιδευτικού, το στρες που πλήττει το επάγγελμα, την ουσιαστική και συμβολική απαξίωση του ρόλου του.

Πώς, αλήθεια, ο εκπαιδευτικός να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα αδιέξοδα του σχολικού θεσμού και ιδιαίτερα την πολυπλοκότητα της σχολικής βίας, όταν ο ίδιος νιώθει οικονομικά περιθωριοποιημένος και κοινωνικά απαξιωμένος; Πώς, εκτός από το διδακτικό του έργο, να διαμορφώνει ολοκληρωμένους ανθρώπους, όταν οι κανόνες και η κυρίαρχη ιδεολογία της ελεύθερης αγοράς πριμοδοτούν τον ευέλικτο, κατακερματισμένο και απασχολήσιμο άνθρωπο της νέας εποχής; Ευελπιστεί κανείς ότι οι χρόνιες πληγές του ελληνικού σχολείου, η φτώχεια και η μιζέρια, το αίσθημα του κενού και του μάταιου, η αναρμοδιότητα και η αδυναμία διαχείρισης των εντάσεων, η έλλειψη νοήματος, μπορεί να θεραπευτούν σε εποχές συνολικής απορύθμισης της κοινωνίας, ρήξης του κοινωνικού ιστού και αποδόμησης των συλλογικών αναπαραστάσεων για τον ρόλο του σχολείου ως ύψιστου δημόσιου αγαθού;

Ο σχολικός θεσμός και οι άνθρωποι που εργάζονται σε αυτόν βρίσκονται σήμερα παγιδευμένοι σε πολλαπλές κοινωνικές αντιφάσεις: μετάδοση ανθρωπιστικών αρχών και προσαρμογή στην αγριότητα της οικονομικής αγοράς, ισότητα όλων και επιλεκτική προαγωγή των άριστων, έξαρση ρατσιστικών αντιλήψεων και ένταξη των παιδιών των μεταναστών, άσκηση αυστηρής εξουσίας και συναινετικός διάλογος κ.λπ. Ίσως γι' αυτό οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν αδυναμία να αντιμετωπίσουν φαινόμενα σχολικής βίας. Δεν έχουν ούτε τα πραγματικά ούτε τα συμβολικά ερείσματα για να το πράξουν.

Μπροστά σε αυτά τα ουσιαστικά αδιέξοδα, τα οποία δεν επιδέχονται μαγικές λύσεις αλλά απαιτούν μακροχρόνιες και καλά σχεδιασμένες παρεμβάσεις, εμφανίζονται κάποιες ιδέες για αστυνομικού τύπου μέτρα ελέγχου και επιτήρησης στα σχολεία (σεκιούριτι, χρήση καμερών).

Τέτοιου τύπου λύσεις, όμως, εκτός του ότι δεν απαντούν στην κρίση αξιών και την απουσία νοήματος στο σχολείο, μπορεί να προκαλέσουν τη γενικευμένη οργή της ελληνικής νεολαίας η οποία έχει πικρές αναμνήσεις από την ωμή αστυνομική βία (δολοφονία Γρηγορόπουλου). Η νεολαία κουβαλάει τρομερά αδιέξοδα, τα οποία δεν μπορεί αιωνίως να βιώνει ως προσωπικά προβλήματα. Τότε είναι που, αναζητώντας συλλογική έκφραση, μπορεί να στρέφεται σε αγριότερες και μαζικότερες μορφές βίας εναντίον του ίδιου του σχολικού θεσμού (φθορές, βανδαλισμοί κ.λπ.).

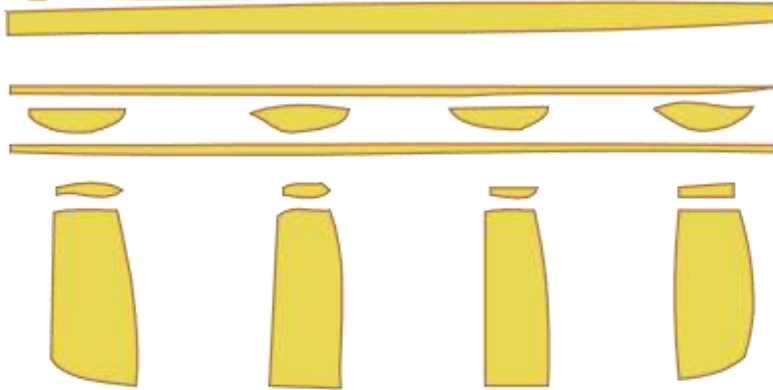
Οι νέοι δεν χρειάζονται εκφοβιστικά μέτρα, αλλά αξίες που να προκύπτουν από την πραγματική σχολική ζωή, πράγμα εξαιρετικά δύσκολο σε εποχή βίαιης ρήξης των κοινωνικών δεσμών. Απαιτείται επομένως μακροχρόνιος και συντονισμένος σχεδιασμός που να αφορά τους μαθητές αλλά και τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Οι τελευταίοι

χρειάζονται ισχυρά υποστηρικτικά δίκτυα και ιδιαίτερη επιμόρφωση στην πρόληψη φαινομένων βίας στο σχολείο. Πάνω από όλα όμως χρειάζονται κοινωνική αναγνώριση, υπερηφάνεια και συλλογικότητα, στοιχεία απαραίτητα για να διαμορφωθεί μια νέα κοινωνική δυναμική για το καλό όλων: των μαθητών, των εκπαιδευτικών και του ίδιου του σχολείου.

από την Εφημερίδα "Ελευθεροτυπία", 30/4/2011

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 90 περίπου λέξεις.
2. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων: απαξιωμένος, μακροχρόνιος, αδιέξοδα, ρήξης, συλλογικότητα
3. «Σύμφωνα με ... εκπαιδευτικό»: ποια μέθοδο πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην παράγραφο; (Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας)
4. «Ο σχολικός ... πράξουν»: ποια μέθοδο χρησιμοποιεί ο συγγραφέας για την ανάπτυξη της παραγράφου;
5. «Ο σχολικός θεσμός ... Μπροστά ... Τέτοιου»: αφού μελετήσετε τις παραγράφους τις οποίες εισάγουν οι παραπάνω λέξεις, να βρείτε πώς επιτυγχάνεται η σύνδεση μεταξύ τους.
6. Η συγγραφέας αποδίδει τη σχολική βία στα αδιέξοδα, τα οποία κουβαλάει η νεολαία. Να γράψετε μία παράγραφο αιτιολόγησης για το θέμα αυτό σε 80 περίπου λέξεις.
7. Η βία σε πολλά σχολεία της χώρας μας αλλά και του εξωτερικού αποτελεί γεγονός, το οποίο προβληματίζει τους ειδικούς, τους δημοσιογράφους αλλά και τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς. Με αφετηρία σας όσες πληροφορίες σας παραθέτει η συγγραφέας του κειμένου να γράψετε μία επιφυλλίδα 600 περίπου λέξεων, στην οποία θα αναλύσετε τις αιτίες του φαινομένου και θα προτείνετε επαρκείς τρόπους αντιμετώπισής του.

Φιλολογικό Φροντιστήριο